

УДК 330.3

РОЛЕДЕРС Вікторія Валеріївна

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування
Вінницький навчально-науковий інститут економіки ЗУНУ, Україна
ORCID ID: 0000-0002-6653-6583
e-mail: v.roleders@wunu.edu.ua

КУКЕЛЬ Галина Сергіївна

кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту, маркетингу та економіки
Вінницький національний технічний університет, Україна
ORCID ID: 0000-0001-7699-5997
e-mail: kukel@vntu.edu.ua

МАЗУР Віталій Григорович

кандидат наук з державного управління, доцент
доцент кафедри економіки, обліку та оподаткування
Вінницький навчально-науковий інститут економіки ЗУНУ, Україна
ORCID ID: 0000-0002-8133-7355
e-mail: v.g.mazur@wunu.edu.ua

ВЕКТОРИ ВПРОВАДЖЕННЯ ЦИРКУЛЯРНОЇ ЕКОНОМІКИ В УКРАЇНІ

Метою статті є узагальнення теоретичних аспектів циркулярної економіки через визначення домінантної її основи як інтеграції сталого розвитку та розвитку бізнесу за умов, що визначають внутрішнє та зовнішнє середовище трансформації економіки в контексті створення інноваційного співробітництва.

Результати: сьогодні Україна зіткнулась з серйозними перешкодами на шляху переходу до циркулярної економіки, яка необхідна для того щоб зменшити шкідливий вплив на навколишнє середовище та зберегти запаси природних ресурсів. Серед причин уповільнення інноваційного розвитку країни, такі як переважання сировини в експорті, низький рівень інвестицій, застарілі технології, корупція тощо. Шляхами впровадження моделі циркулярної економіки можуть стати такі заходи, як орієнтація на сферу послуг, заохочення капіталовкладень, поширення культури циркулярності, підготовка фахівців, розвиток ринків вторинної сировини, прийняття та впровадження системи показників циркулярної економіки тощо.

Наукова новизна полягає у визначенні особливостей, ефективності використання принципів циркулярної економіки та її адаптації для подальшого застосування в Україні, що забезпечить розвиток інноваційного співробітництва.

Практична цінність полягає у визначенні можливостей та перешкод на шляху впровадження принципів циркулярної економіки в Україні та розробленні рекомендацій щодо державної, екологічної та економічної політики для сприяння її розвитку.

Ключові слова: циркулярна економіка, навколишнє середовище, природні ресурси, відходи, державні закупівлі

JEL classification: L60; M11

DOI: <https://doi.org/10.31649/ins.2023.3.34.41>**1. ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ**

У результаті збільшення споживання та накопичення відходів, які або шкідливі для

навколишнього середовища, або їх важко переробити за розумний проміжок часу, було розвинуто концепцію «циркулярної економіки». Дана концепція є економічною моделлю, яка асоціюється із «зеленим розвитком» та забезпечує перехід від

масового споживання до відповідального споживання. В її основі лежить закритий цикл споживання ресурсів (товарів та послуг), який зменшує тиск на навколишнє середовище.

2. АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПУБЛІКАЦІЙ

Серед учених, які досліджували сутність, основні принципи функціонування циркулярної економіки та напрями покращення поведінки з відходами, можна назвати Х. Нгуєна, М. Зілса, М. Статті [1], П. Вільямса [2] та багатьох інших. Теоретичні та практичні аспекти «зеленої економіки» досліджували А. Cameron, S.Clouth [3], D. Pearce, A. Markandya, В. Barbier [4]. Проблема «циркулярної економіки», глобальним змінам та їх впливу на національну економіку присвятили свої дослідження І. Зварич [5], В. Лойко [6-7], Д. Череватський, М. Солдак, О. Лях, Ю. Залознава, О. Амоша [8], які виявили основні принципи сталого розвитку в національній економіці, еколого-економічні проблеми, запропонували шляхи їх вирішення, у тому числі й через використання кращих іноземних практик. Поведінка з відходами стало головним предметом досліджень провідних науковців В. Міщенко, Г. Виговської [9], які досліджували європейський досвід та напрями державної політики управління твердими відходами.

3. ВИДІЛЕННЯ НЕВИРШЕНИХ РАНІШЕ ЧАСТИН ЗАГАЛЬНОЇ ПРОБЛЕМИ, КОТРИМ ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ ОЗНАЧЕНА СТАТТЯ

Не зменшуючи значимості наукових напрацювань у рамках цієї проблематики, варто все ж констатувати, що потребують подальшого поглибленого дослідження питання щодо особливостей, ефективності використання принципів циркулярної економіки та її адаптації для подальшого застосування в Україні, що забезпечить розвиток інноваційного співробітництва.

4. ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

Метою статті є узагальнення теоретичних аспектів циркулярної економіки через визначення домінантної її основи як інтеграції сталого розвитку та розвитку бізнесу за умов, що визначають внутрішнє та зовнішнє середовище трансформації економіки в

контексті створення інноваційного співробітництва.

Інформаційну основу дослідження становили роботи вітчизняних та зарубіжних науковців з проблем циркулярної економіки, нормативно-правова база України, а також вітчизняні статистичні бази даних. У ході дослідження були використані такі методи: логічний аналіз (для уточнення понятійного апарату категорій циркулярної економіки); системно-структурний аналіз (для впорядкування та систематизації принципів, підходів, особливостей циркулярної економіки, аналізу структури та динаміки розвитку циркулярної економіки); статистичний аналіз (для виявлення основних тенденцій у впровадженні окремих бізнес-моделей; метод порівняння (для виявлення спільних рис та специфічних особливостей, принципів та моделей циркулярної економіки в ЄС та в Україні).

5. ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ З ПОВНИМ ОБҐРУНТУВАННЯМ ОТРИМАНИХ НАУКОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

Європейською Комісією був розроблений та прийнятий Circular Economy Package – пакет юридичних ініціатив, що передбачає цілі щодо переробки відходів. Деякі підприємства ЄС самостійно впроваджують успішні проекти з переробки та використання твердих відходів у виробництві.

Впровадження моделі циркулярної економіки у господарську систему держави також вимагають Цілі сталого розвитку ООН, а саме 9 «Інновації та інфраструктура», 11 «Сталий розвиток міст та спільноти», 12 «Відповідальне споживання».

Україна також вже розпочала реалізацію стратегічних пріоритетів зеленої економіки, включаючи циркулярну. Ключовими рушіями цього процесу були підписання Угоди про асоціацію з ЄС у 2014 році, затвердження глобальної Порядку денного 2030, імплементація 17 Цілей сталого розвитку на національному рівні, ратифікація Паризької кліматичної угоди 2015 року та приєднання до Платформи зеленої промисловості Організація Об'єднаних Націй з промислового розвитку [10].

Положення цих документів були впроваджені Кабінетом Міністрів України

(2017) у Національній стратегії поводження з відходами в Україні до 2030 року та Національному плані поводження з відходами до 2030 року (Кабінет Міністрів України, 2019).

Слід відзначити, що у стратегічних документах відображається питання циркулярної економіки досить поверхнево. Вони передбачають загальні заходи, такі як:

- створення інфраструктури управління відходами;
- розвиток інформаційної системи, що включає дані про обсяги утворення відходів і операції поводження з ними;
- впровадження регіональних планів щодо поводження з відходами;
- створення умов для переходу на нову, відповідно до європейської, класифікацію відходів;
- прийняття підзаконних актів і законів, що встановлюють вимоги, правила і процедури та центральний орган виконавчої влади з поводження з відходами, технічні регламенти та стандарти.

Іншим системним недоліком є відсутність спрямованості на формування інституту екологічної репутації підприємств та екологічної оцінки впливу регіональних регуляторних актів.

Очевидно, що країна все ще повільно рухається до ресурсоефективної економіки. Буде доречно визначити переваги та недоліки циркулярної економіки в Україні та створити рекомендації щодо практичного застосування екологічної та економічної політики, які сприятимуть її зростанню.

Одним із ключових елементів циркулярної економіки є політика щодо відходів. Українська економіка функціонує здебільшого в рамках лінійної економічної моделі. Лише незначна частина відходів використовується повторно, переробляється або утилізується. Переважна більшість відходів, включаючи цінні та обмежені ресурси, утилізуються на звалищах або спалюються.

За даними Державної служби статистики України, у 2019 році на місцях захоронення сміття накопичилося 15,4 млрд т відходів, що становить 22,5 тис. т на 1 квадратний кілометр території країни або 366,8 т на людину (при населенні 41,98 млн. осіб).

Загальний обсяг накопичених відходів в Україні станом на 2019 рік зріс на 18,7% порівняно з 2018 роком. В той час як в період з 2014 по 2017 роки спостерігалось значне зменшення обсягів накопичених відходів (рис. 1).

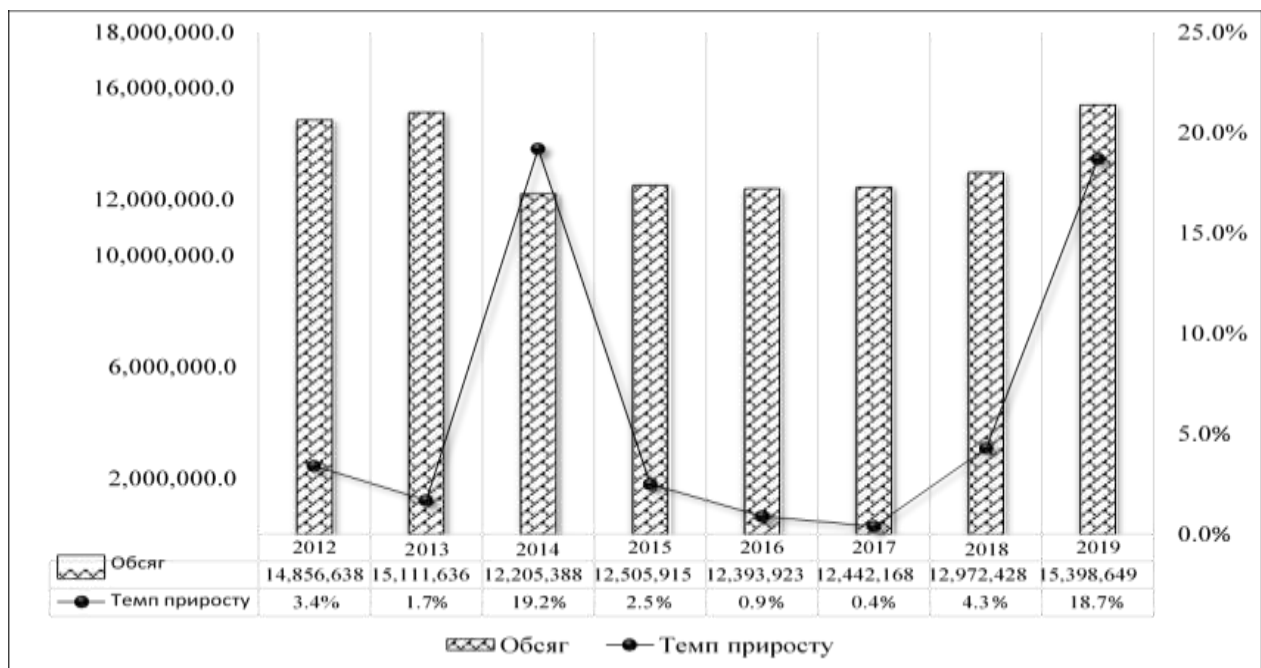

Рис. 1. Загальний обсяг та темп приросту накопичених відходів в Україні у 2012-2019 рр., (тис. тон, %) (розроблено на основі даних Державної служби статистики України [15])

Згідно з даними Державної служби статистики України добувна промисловість залишається найбільшим забруднювачем із показником 390.6 тис. т у 2019 році, що на 24,5% більше, ніж у 2017 році. Із незначними змінами слідом за добувною промисловістю

йдуть переробна промисловість (30,8 тис. т), сільське, лісове та рибне господарство (6,8 тис. т) та постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря (6 тис. т). Обсяг відходів домогосподарств у 2019 році становив 5,9 тис. т (рис. 2).

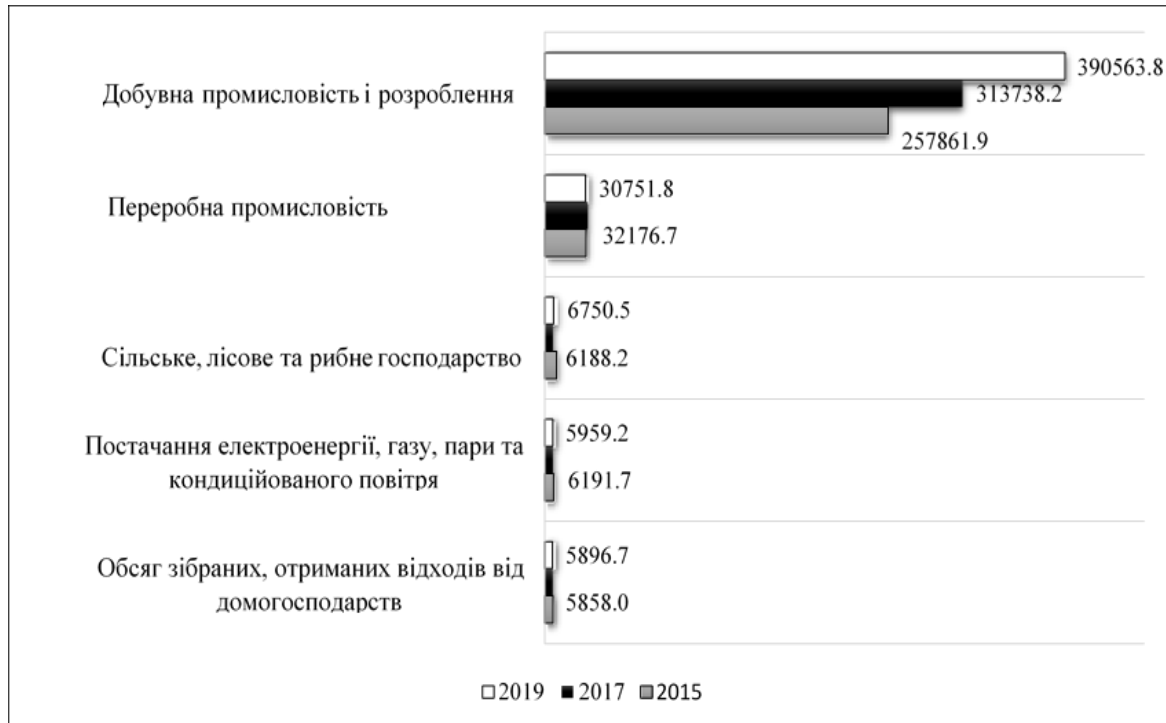

Рис. 2. Обсяг накопичених відходів за секторами економіки в Україні у 2015, 2017, 2019 рр., (тис. тонн) (розроблено на основі даних Державної служби статистики України [15])

В Україні менеджмент відходів в основному включає переробку, спалювання та утилізацію у відведених місцях та об'єктах. За даними Державної служби статистики, 1/7 всієї території країни засипана сміттям, і лише 4% переробляється. У спеціально відведених місцях утилізується близько 70%, значна частина переробляється (близько 30%), а невелика частина (<0,3%) спалюється.

Найбільшу питому вагу все ще займають відходи від збагачення вугілля та відходи, що утворюються під час будівництва шахт, сам процес видобутку вугілля, шламу, відходи від видобутку залізної руди, нікелю, вапняку, брухт.

Що стосується часткової утилізації цих відходів, спостерігається збільшення повторного використання доменних печей, виробництва сталі та шлаків феросплавів, але проблема все ще є значною.

Протягом 2017–2018 років ряд іноземних інвесторів висловили бажання побудувати нові заводи з переробки сміття в українських

містах. Однак проблемою є українське законодавство, яке має багато прогалин щодо встановлення тарифів, що визначають прибутковість виробництва та норму рентабельності інвестицій.

Національне законодавство досі не в змозі повністю стимулювати скорочення обсягів утворення відходів, а також сортування побутових відходів домогосподарствами, що є одним з найважливіших факторів забезпечення функціонування сміттепереробних підприємств, не кажучи вже про його нездатність стимулювати модернізацію обладнання для зменшення шкідливого впливу на навколишнє середовище.

Перевагами від переходу до економіки замкнутого циклу будуть: збереження ресурсів та підвищення ефективності їх використання; зниження тиску на навколишнє середовище; зниження ризиків збуту продукції; економічне зростання та

впровадження інновацій; створення нових робочих місць.

В той час як проблемами на шляху до впровадження моделі циркулярної економіки можуть стати:

- нерівномірність розподілу вигід у круговій економіці;
- складність ланцюгів поставок;
- потреба в значних капіталовкладеннях;
- лобювання уряду та парламенту з боку «традиційних» галузей промисловості;
- відсутність кваліфікованого персоналу [10].

До того ж, проблемою є недостатньо просунутий технологічний рівень охорони навколишнього середовища, для того щоб мати значний вплив на розвиток циркулярної економіки.

Щоб скористатися перевагами циркулярної економіки та досягти результатів у сфері менеджменту відходів, Україні варто пришвидшити впровадження рішень, які вже успішно реалізовані у провідних країнах. Зокрема, це можна реалізувати наступним чином:

1. Циркулярна економіка може стати важливим джерелом економічного зростання завдяки політиці уряду, яка спрямована на зменшення видобувної промисловості та збільшення сфери послуг. Згідно з дослідженням Програми ООН з навколишнього середовища у 2015 році, економіка зі зростаючою часткою послуг, що імпортують промислові товари, можуть збільшити свою матеріальну продуктивність на основі внутрішнього споживання матеріалів через зміни в їх економічній структурі. За даними Світового банку, частка промисловості у ВВП України зменшилась на 31,2% з 1991 по 2018 рік, досягнувши 23,3%; а частка послуг у ВВП зросла з 28,8% до 51,3%, тобто на 22,5% за той самий період. Таким чином, Україна може скористатися циркулярною економікою для прискорення економічного зростання;

2. Державні закупівлі – це інструмент, який створить нові передумови для формування циркулярної економіки. Так, у країнах ЄС державні закупівлі становлять 14% від ВВП, в країнах ОЕСР 20% від ВВП, а в Україні вони складають близько 13% від

ВВП. Споживачі товарів у рамках державних закупівель можуть зробити вибір на

прийняття та впровадження системи показників циркулярної економіки в офіційну статистику для моніторингу відповідних процесів виробництва та споживання продукції на державному рівні.

3. Ввести відповідні обмеження на імпорт продукції, виготовленої з матеріалів, які неможливо утилізувати або утилізації їх затратна.

4. Розвиток інфраструктури для циркулярної економіки, від засобів сортування побутових відходів до виробників компостувальних машин, будівництва сортувальних станцій та заводів, переробних заводів тощо.

5. Встановлення обов'язкової оцінки впливу регуляторних та законодавчих актів на навколишнє середовище на регіональному рівні, що дозволить виявити системні викривлення в регіональній економічній політиці, що перешкоджають впровадженню циркулярної економіки.

Так як модель циркулярної економіки не впроваджена офіційно на державному рівні, відсутня можливість повноцінно проаналізувати її показники в межах України. Проте, на території України вже почали активно реалізувати різні проекти, які впроваджують циркулярність у своє функціонування, або ж закладають її у ДНК компанії з моменту започаткування. Доречним буде розглянути деякі приклади таких проектів.

У 2019 році дніпровський завод «Новіс» став першим в Україні, що розробив і сертифікував за міжнародними стандартами пакети, які розкладаються за 90 днів. Дані пакети є біорозкладними на 100% та можуть компостуватись в домашніх умовах і надалі використовуватись як добрива. Продукцію розробляли протягом трьох років і сертифікували в Бельгії [11].

Також у 2019 році у Львові екоактивістами був відкритий спеціальний пункт прийому харчових і садових відходів, а саме залишків сирих овочів і фруктів, шкаралупи сирих яєць, заварки від чаю, залишків крупи чи каші без додавання масла, скошеної трави, зів'ялих квітів, опалого листя [12].

Перероблюється близько 500 пар джинсів, що становить 5 тонн матеріалу на рік. Команда підходить до виробничого процесу дуже раціонально, тому в кінці сезону майже не залишається багато нереалізованих речей, іноді це буквально 1-2 позиції по кожній статті. До того ж, компанією був розроблений спосіб перетворювати текстильні відходи на джинсове хутро, а також використовувати залишки тканини для виготовлення одягу за технікою петчворк – як результат отримували відсутність залишків тканини та оригінальність кожної одиниці [13].

У 2020 році було прийнято рішення працювати лише по передзамовленням, щоб максимально мінімізувати накопичення залишків, а ті які є на даний момент, регулярно розпродаються через Інстаграм бренду за моделлю семпл-сейл [14].

6. ВИСНОВКИ З ДАНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМКУ

Таким чином, сьогодні Україна зіткнулась з серйозними перешкодами на шляху переходу до циркулярної економіки, яка необхідна для того щоб зменшити шкідливий вплив на навколишнє середовище та зберегти запаси природних ресурсів. Серед причин уповільнення інноваційного розвитку країни, такі як переважання сировини в експорті, низький рівень інвестицій, застарілі технології, корупція тощо. Шляхами впровадження моделі циркулярної економіки можуть стати такі заходи, як орієнтація на сферу послуг, заохочення капіталовкладень, поширення культури циркулярності, підготовка фахівців, розвиток ринків вторинної сировини, прийняття та впровадження системи показників циркулярної економіки тощо.

Література

1. Nguyen H., Stuchtey M., Zils M. (2014) Remaking the industrial economy. *International Relations. Economics. Country Studies. Tourism (IRECST)*. McKinsey Quarterly, February 2014, 161p. URL: <https://www.mckinsey.com/business-functions/sustainability-and-resource-productivity/ourinsights/remaking-the-industrial-economy/>.
2. Williams P.T. (2005) *Waste Treatment and Disposal*. Chichester, John Wiley & Sons, 383 p.
3. Cameron A., Clouth S. (2012) *A guidebook to the Green Economy: Issue 1: Green Economy, Green Growth, and Low-Carbon Development – history, definitions and a guide to recent publications*. UN Division for Sustainable Development. 64 p. URL: <https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/GE%20Guidebook.pdf>.
4. Pearce D., Markandya A., Barbier B. (1989) *Blueprint for a green economy*. London: Earthscan. 192 p.
5. Зварич І.Я. Глобальна циркулярна економіка: «економіка ковбоїв» vs «економіка космічного корабля»: монографія. Тернопіль. ВПЦ «Економічна думка ТНЕУ», 2019. 337 с.
6. Лойко В.В. Проблеми розвитку циркулярної економіки в Україні. *III International Scientific Conference From the Baltic to the Black Sea: the Formation of Modern Economic Area: Conference Proceedings*, August 23th, 2019. Riga, Latvia: Baltija Publishing. P. 24-27.
7. Лойко В. В., Маляр С. А. Організаційно-економічні аспекти розвитку житлово-комунальної інфраструктури України в умовах циркулярної економіки. *Ефективна економіка*. 2019. № 10. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7307>. DOI: 10.32702/2307-2105-2019.10.11.
8. Череватський Д.Ю., Солдак М.О., Лях О.В., Залознова Ю.С. та ін. *Циркулярна смарт-спеціалізація старопромислових шахтарських регіонів України: монографія / за заг. ред. О.І. Амоші / НАН України, Ін-т економіки пром-сті. Київ, 2020. 196 с.*
9. Міщенко В.С., Виговська Г.П. Організаційно економічний механізм поводження з відходами в Україні та шляхи його вдосконалення: монографія. Київ: Наукова думка, 2009. 294 с.
10. Офіційний сайт громадської організації «ReThink» URL: <https://rethink.com.ua>.
11. Офіційний сайт громадської організації «ReThink». Український завод розробив і сертифікував біорозкладні пакети. URL: <https://rethink.com.ua/uk/news-and-events/ekologichni-problemi/dniprovskiy-zavod-rozrobiv-i-sertifikuvav-biorozkladni-v-ukraini>.
12. Офіційний сайт громадської організації «ReThink». Перша станція компостування запрацювала у Львові. URL: <https://rethink.com.ua/uk/news-and-events/pererobka-smitya/persha-stantsiya-kompostuvannya-zapratsyuvava-u-lvovi>.
13. Офіційний сайт бренду «Ksenia Schnaider». URL: <https://www.kseniaschnaider.com>.
14. *Waste Management and circular economy – conserving resources*. URL: <https://www.giz.de>.
15. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <https://ukrstat.gov.ua/>.

References

1. Nguyen H., Stuchtey M., Zils M. (2014) Remaking the industrial economy. *International Relations. Economics. Country Studies. Tourism (IRECST)*. McKinsey Quarterly, February 2014, 161p. URL: <https://www.mckinsey.com/business-functions/sustainability-and-resource-productivity/ourinsights/remaking-the-industrial-economy/>.
2. Williams P.T. (2005) *Waste Treatment and Disposal*. Chichester, John Wiley & Sons, 383 p.
3. Cameron A., Clouth S. (2012) A guidebook to the Green Economy: Issue 1: Green Economy, Green Growth, and Low-Carbon Development – history, definitions and a guide to recent publications. UN Division for Sustainable Development. 64 p. URL: <https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/GE%20Guidebook.pdf>.
4. Pearce D., Markandya A., Barbier B. (1989) *Blueprint for a green economy*. London: Earthscan. 192 p.
5. Zvarych I.Ia. *Hlobalna tsyrkuliarna ekonomika: «ekonomika kovboiv» vs «ekonomika kosmichnoho korablia» [Global circular economy: "cowboy economy" vs "spaceship economy"]*. T.: VPTs «Ekonomichna dumka TNEU», 2019.
6. Loiko V.V. (2019) Problemy rozvytku tsyrkuliarnoi ekonomiky v Ukraini. [Problems of circular economy development in Ukraine]. *III International Scientific Conference From the Baltic to the Black Sea: the Formation of Modern Economic Area: Conference Proceedings*, August 23, Riga, Latvia: Baltija Publishing. 24-27.
7. Loiko V. V., Maliar S. A. (2019) Organizational and economic aspects of the development of the housing and communal infrastructure of Ukraine in the conditions of the circular economy. *Efficient economy*, vol. 10, available at URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7307>.
8. Cherevatskyi D.Iu., Soldak M.O., Liakh O.V., Zaloznova Yu.S. ta in. *Tsyrkuliarna smart-spetsializatsiia staropromyslovykh shakhtarskykh rehioniv Ukrainy [Circular smart specialization of old industrial mining regions of Ukraine]*. K.: NAN Ukrainy, In-t ekonomiky prom-sti, 2020.
9. Mishchenko V.S., Vyhovska H.P. *Orhanizatsiino ekonomichniy mekhanizm povodzhennia z vidkhodamy v Ukraini ta shliakhy yoho vdoskonalennia [Organizational and economic mechanism of waste management in Ukraine and ways of its improvement]*. K.: Naukova dumka, 2009.
10. The official site of the public organization "ReThink" (2023), available at: www.rethink.com.ua.
11. The official site of the public organization "ReThink" (2023), The Ukrainian plant developed and certified biodegradable bags, available at: www.rethink.com.ua/uk/news-and-events/ekologichni-problemi/dniprovskiy-zavod-rozrobiv-i-sertifikuvav-biorozkladni-v-ukraini.
12. The official site of the public organization "ReThink" (2023), The first composting station went into operation in Lviv, available at: www.rethink.com.ua/uk/news-and-events/pererobka-smittyapershastantsiyakompostuvannya-zapratsyuvava-lvovi.
13. The official site of the "Ksenia Schnaider" brand (2023), available at: www.kseniaschnaider.com.
14. Waste Management and circular economy – conserving resources, available at: www.giz.de.
15. The official site of State Statistics Service of Ukraine (2023), available at: www.ukrstat.gov.ua.

Abstract

ROLEDERS Viktoriia, KUKEL Halyna, MAZUR Vitalii
Vectors of circular economy implementation in Ukraine

The purpose of the article is to generalize the theoretical aspects of the circular economy through the definition of its dominant basis as the integration of sustainable development and business development under the conditions that determine the internal and external environment of the transformation of the economy in the context of creating innovative cooperation.

Results: today, Ukraine faces serious obstacles on the way to the transition to a circular economy, which is necessary in order to reduce the harmful impact on the environment and preserve the reserves of natural resources. The circular economy is emerging as a novel approach to boost sustainable economic development and cope with environmental challenges and has recently attracted increasing consideration in discussions on industrial development. Among the reasons for the slowdown in the innovative development of the country, such as the predominance of raw materials in exports, a low level of investment, outdated technologies, corruption, etc. Ways of implementing the circular economy model can be such measures as focusing on the sphere of services, encouraging capital investments, spreading the culture of circularity, training specialists, developing markets for secondary raw materials, adopting and implementing a circular economy indicator system, etc.

The scientific novelty consists in determining the features, effectiveness of using the principles of the circular economy and its adaptation for further application in Ukraine, which will ensure the development of innovative cooperation.

The practical value lies in the identification of opportunities and obstacles on the way to the implementation of the principles of the circular economy in Ukraine and the development of recommendations for state environmental and economic policy to promote its development.

Keywords: *circular economy, environment, natural resources, waste, public procurement*

Стаття надійшла до редакції 17.07.2023 р.

Бібліографічний опис статті:

Роледерс В. В., Кукель Г. С., Мазур В. Г. Вектори впровадження циркулярної економіки в Україні. *Innovation and Sustainability*. 2023. № 3. С. 34-41.

Roleders V., Kukel H., Mazur V. (2023) Vectors of circular economy implementation in Ukraine. *Innovation and Sustainability*, no. 3, pp. 34-41.